

ნანა ჭელიძე, სალომე ღლონტი, დავით ბარათაშვილი

აუტოიმუნური თირეოიდიტის გავრცელების თავისებურება აჭარის მოსახლეობაში

საბუნებისმეტყველო მეცნიერებათა და ჯანდაცვის ფაკულტეტი

ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, საქართველო

Doi: <https://doi.org/10.52340/jecm.2022.06.016>

NANA CHELIDZE, SALOME GLONTI, DAVID BARATASHVILI

AUTOIMMUNE THYROIDITIS SPREAD CHARACTERISTICS IN POPULATION OF ADJARA

Batumi Shota Rustaveli State University, Georgia

SUMMARY

Autoimmune diseases of the thyroid gland are among the most widespread diseases in the world. Autoimmune diseases of the thyroid gland include Hashimoto's thyroiditis and Bazedov's disease. The purpose of the research was to investigate the autoimmune thyroiditis' spread characteristics in Georgia, particularly in Adjara. The patient's blood was used as the research material and immunoassay method was used as the general method. By the Researches was established the existence of some correlation in relation to gender and age. As a result of the conducted research, among the patients with autoimmune thyroiditis, there were more females than males. However, the disease was more often detected in the reproductive age. We researched patients from 18 to 70 years ages. In a total amount there were - 1104 patients investigated and the percentage of patients with autoimmune thyroiditis is 31%.

Keywords: Autoimmune Thyroiditis, Hormone, D Vitamin

შესავალი. ფარისებრი ჯირკვლის აუტოიმუნური დაავადებები დღეს მსოფლიოში ფართოდ გავრცელებულ პათოლოგიას წარმოადგენს. აუტოიმუნური დაავადების დროს ირღვევა იმუნური ტოლერანტობა, რის გამოც იმუნური სისტემა ანტისხეულების წარმოქმნის საფუძველზე საკუთარი ორგანიზმის უჯრედებზე „ახორციელებს თავდასხმას“ [2].

ფარისებრი ჯირკვალი ენდოკრინული სისტემის შინაგანი სეკრეციის ორგანოს წარმოადგენს, რომელიც მონაწილეობს სასიცოცხლოდ მნიშვნელოვან თითქმის ყველა ფიზიოლოგიურ პროცესში. ფარისებრი ჯირკვლის მიერ წარმოქმნილი ჰორმონები, თიროქსინი და ტრიიოდთირონინი მეტაბოლური პროცესების რეგულირების საფუძველზე უზრუნველყოფენ ჰომეოსტაზის შენარჩუნებას. ისინი აჩქარებენ ორგანიზმში მიმდინარე მეტაბოლურ პროცესებს [3].

ფარისებრი ჯირკვლის მიერ წარმოქმნილი ჰორმონების შემცველობის რეგულირებას საკმაოდ რთული მექანიზმი უდევს საფუძვლად. ჰორმონების კონცენტრაციას არეგულირებს ცენტრალური ნერვული სისტემა [4].

ზოგადად, აუტოიმუნური თირეოიდიტის განვითარება კომპლექსური და მრავალ-საფეხურიანი პროცესია. აღნიშნული პათოლოგიის განვითარება დაკავშირებულია მრავალ ფაქტორთან, რომელთაგან განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია სქესი, ასაკი და გენეტიკური განპირობებულობა. ტყუპებზე ჩატარებული გამოკვლევებით დადგენილია, რომ 79% გენეტიკური, ხოლო 21% ჰორმონული და გარემო ფაქტორებითაა გამოწვეული [1].

კვლევის მასალა და მეთოდები. კვლევის მასალად გამოყენებული იქნა მიზნობრივი პაციენტების სისხლი, თითოეული პაციენტის თანხმობის საფუძველზე. კვლევა წარმოებდა იმუნოფერმენტული მეთოდით. საკვლევი პოპულაცია ძირითადად მდებარებითი სქესის იყო.

პირველ ეტაპზე შესწავლილი იქნა ჰორმონების AT-TPO, TSH, FT4 და D-ვიტამინის კონცენტრაციები. გამოვლენილი იქნა ჯანმრთელი და დაავადებული პოპულაცია. კვლევის მეორე ეტაპზე კი მიღებული შედეგების გაერთიანების საფუძველზე გამოთვლილი იქნა აუტოიმუნური თირეოიდიტის გავრცელების საშუალო მაჩვენებელი აჭარის პოპულაციაში.

შედეგების ანალიზი. კვლევა დაავადებულ AT-TPO-ს, ჰორმონ-TSH-სა და ჰორმონ-FT4-ის გამოკვლევით ჯანმრთელ და დაავადებულ პაციენტებში.

AT-TPO შემთხვევათა კვლევისას შესწავლილი 354 პაციენტიდან აუტოიმუნური თირეოიდიტით დაავადებული იყო 114. კვლევამ აჩვენა, რომ AT-TPO-ს შემცველობა

საკონტროლო ჯგუფში შეადგენდა 8.277±0.6727, დაავადებულში კი - 250.3±10.68 ($P<0.0001$), რაც 30,24-ჯერ მეტი აღმოჩნდა დაავადებულ პაციენტებში. TSH-ის შემთხვევაში კი გამოკვლეული 359 პაციენტიდან 121 აღმოჩნდა დაავადებული. ამასთან, მისი შემცველობა საკონტროლო ჯგუფში შეადგენდა 2.025±0.1154, დაავადებულში კი - 14.25±2.889 ($P<0.0001$), რაც 7,037-ჯერ მეტი აღმოჩნდა დაავადებულ პაციენტებში. FT4 შესწავლილი 187 პაციენტიდან 65-ს ჰქონდა აუტოიმუნური თირეოიდიტის დიაგნოზი. კვლევის პარალელურად ვიკვლევდით ვიტამინ D-ს შემცველობას, შესწავლილი 197 ადამიანიდან 53-ს აუტოიმუნურ თირეოიდიტთან ერთად დაუფიქსირდა D-ვიტამინის ნაკლებობა.

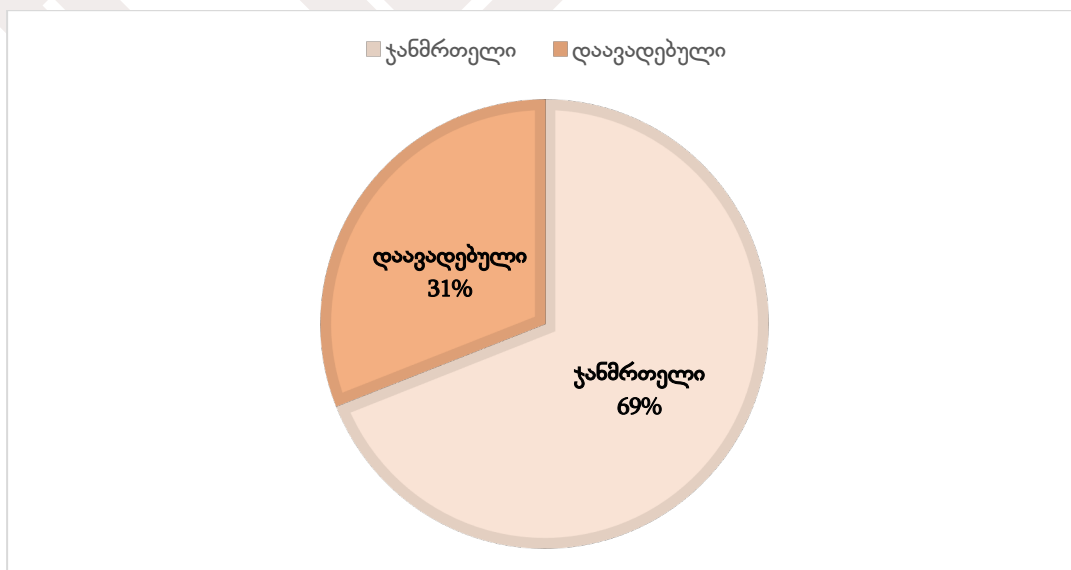
№1 ცხრილში წარმოდგენილია ასაკის მიხედვით დიფერენცირებული ერთიანი შედეგები, კერძოდ, თირეოიდიული ჰორმონების და შესაბამისად, აუტოიმუნური თირეოიდიტის გავრცელების სტატისტიკა აჭარის პოპულაციაში.

ცხრილი №1 აუტოიმუნური თირეოიდიტის გავრცელების სტატისტიკა აჭარის პოპულაციაში (ასაკის მიხედვით დიფერენცირებული ერთიანი შედეგები)

ობიექტი ასაკი	სრული სახელწოდება	სრული სახელწოდება	სრული სახელწოდება	ვიტამინი D
Combain (18-60)	Anti-thyroid Antibodies- AU/ml	Thyroid-stimulating hormone- IU/ml	Thyroxine-ng/l	Vitamin-D- ng/ml
საკონტროლო ჯგუფი	8.277±0.6727	2.025±0.1154	±	20.73±0.6581
აუტოიმუნური თირეოიდიტი	250.3±10.68 $P<0.0001$ ±	14.25±2.889 $P<0,0001$ ±	± $P=0,0001$ ±	17.68±0.7013
	$P<0.0001$	$P<0,0001$	$P<0,0001$	$P<0,3456$

აჭარის პოპულაციაში აუტოიმუნური თირეოიდიტის გავრცელების შესწავლის შედეგად მიღებული შედეგების პროცენტული თანაფარდობა წარმოდგენილია დიაგრამა №1-ზე, რომელზეც ნათლად ჩანს, რომ აჭარის პოპულაციაში აუტოიმუნური თირეოიდიტით დაავადების გავრცელების სიხშირე 31%-ს შეადგენს.

დიაგრამა №1 აჭარის პოპულაციაში აუტოიმუნური თირეოიდიტის გავრცელების პროცენტული თანაფარდობა

დასკვნა. აჭარის პოპულაციაში აუტოიმუნური თირეოიდიტის გავრცელების შესწავლის შედეგად შეიძლება დავასკვნათ, რომ დასავლეთ საქართველოში, კერძოდ, აჭარის პოპულაციაში

აუტოიმუნური თირეოიდიტის მიმართ ფიქსირდება მოსახლეობის მაღალი მიდრეკილება. ვლინდება დაავადების სქესთან დამოკიდებულება. დაავადებულთა თითქმის აბსოლუტური უმრავლესობა ქალებია.

აბრევიატურა:

Thyroperoxidase antibodies	AT-TPO
Thyroid-stimulating hormone	TSH
Thyroxine	FT4
Thyrotropin-releasing hormone	TRH
Vitamin D	D

გამოყენებული ლიტერატურა:

1. Brix T.H., Hegedüs L., Gardas A., Banga J.P., Nielsen C.H. Monozygotic twin pairs discordant for Hashimoto's thyroiditis share a high proportion of thyroid peroxidase autoantibodies to the immunodominant region A. Further evidence for genetic transmission of epitopic "fingerprints". Journal Autoimmunity, 2011; 44(3), 188-194.
2. Cho J.H., Gregersen P. K. Genomics and the multifactorial nature of human autoimmune disease. New England Journal of Medicine. 2011; 365(17), 1612-1623.
3. Mughal B.B., Fini J.B., Demeneix B.A. Thyroid-disrupting chemicals and brain development: an update. Endocrine connections, 2018; 7(4), R160-R186.
4. Núñez A, Bedregal P, Becerra C, Grob L F. Neurodevelopmental assessment of patients with congenital hypothyroidism. Rev Med Chil. 2017; Dec; 145(12):1579-1587.
5. Weetman A., DeGroot L.J. Autoimmunity to the Thyroid Gland. 2000; [Updated 2016 Jan 14]. Endotext [Internet]. South Dartmouth (MA): MDText. com, Inc.

ნანა ჭელიძე, სალომე ლლონტი, დავით ბარათაშვილი

აუტოიმუნური თირეოიდიტის გავრცელების თავისებურება აჭარის მოსახლეობაში

საბუნებისმეტყველო მეცნიერებათა და ჯანდაცვის ფაკულტეტი

ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ბათუმი, საქართველო

რეზიუმე

ფარისებრი ჯირკვლის აუტოიმუნური დაავადებები მსოფლიოში ფართოდ გავრცელებულ დაავადებათა შორისაა წარმოდგენილი. ფარისებრი ჯირკვლის აუტოიმუნურ დაავადებას მიეკუთვნება ჰაშიმოტოს თირეოიდიტი და ბაზილდოვის დაავადება. კვლევის მიზანი იყო საქართველოში, კერძოდ, აჭარის ავტონომიური რეგიონის აუტოიმუნური თირეოიდიტის გავრცელების თავისებურების გამოკვლევა. საკვლევ მასალად გამოიყენებოდა პაციენტის სისხლი, ხოლო მეთოდად იმუნოფერმენტული მეთოდი.

გამოკვლევებით დადგინდა გარკვეული კორელაციის არსებობა სქესთან და ასაკთან მიმართებაში. ჩატარებული კვლევის შედეგად აუტოიმუნური თირეოიდიტით დაავადებულთაგან მამრობითთან შედარებით უფრო მეტი რაოდენობით აღმოჩნდა მდებრობითი სქესის წარმომადგენლები. ამასთან, დაავადება უფრო ხშირ შემთხვევაში გამოვლინდა რეპროდუქციულ ასაკში. შევისწავლეთ 18-დან 70 წლამდე ასაკის 1104 პაციენტი, რომელთაგან აუტოიმუნური თირეოიდიტით დაავადებული აღმოჩნდა 31%.

